

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

NÚM. 1893 — ANY XXXVII

BARCELONA 2 D'ABRIL DE 1915

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims — Atrassats: 20

An aquesta "mona" d'enguany li falta alguna cosa...

QUÉ LI FALTA?

Dissabte de Gloria

ALLEN fins les campanes en la ciutat estrident. El pecat és més pecat que mai. La gent, endolada, omple la terra. Es avui que el poeta nostre cantava: «Oh Divendres, gran divendres—la soletat del món!» Però demà és dissabte de gloria i amb el Crist ressuciten el soroll i els pecats. ¿Per què, doncs, no divagar en aquesta diada de recolliment i de silenci, com si fèssim un sermó de Quaresma—un sermó de heretge?

Demà, quan repiquin les campanes, jo, renegat, pensaré que el paganisme catòlic no deu desaparèixer, ni seguir el camí que li senyala el clergat modernista. Això darrer no fóra una novetat, car ja algú se va plànyer de que el Protestantisme vingués a deturar aquella resurrecció pagana del Renaixement, contraposant a la vida instintiva, fastuosa, estètica i llibertina de Roma, l'auster imperatiu de les novel·les conciències luteranes. Ara del Protestantisme se'n diu Democràcia, o si vóreu, i serà més concret, Socialisme. Si Nietzsche tornés a la vida, no cridaria per a que s'escrigués per totes les cantonades l'ignominia del cristianisme, sinó que escriuria contra lo que anomenaria les iniquitats dels galileus socialistes.

Perque hi ha una curiosa contradicció catòlica i una altre contradicció socialista. El catolicisme predica la continència i és tot ell una llista de plats. Treieu del calendari catòlic els sants, poseu en el seu lloc el menjar que se'ls hi consagra i seguireu sabent el dia en que hi son. En canvi el socialisme ens promet per a quan vingui la Social tenir sempre taula parada i no's cansa d'abominar dels farts. És a dir l'Església sembla que abomina de la vida i és per ella que toquen sovint les seves campanes. El socialisme sembla que l'exalti, la vida, i en canvi, en les seves pràctiques, apareix com una càrrega a fons contra els pecats capitals. Per als catòlics els hàbitaments orientals, els temples amb cànecs, les sensualitats musicals i les manyagneries oratories. Per als socialistes les sales opaques i fumades, les honrades bruses, les manifestacions grises, els cànecs que sonen com planys sorgits dels caus de la misèria i les peroracions epilèptiques i enrabiadores. Per als catòlics aquestes diades que són rialles de criatures com els Reis, o petons d'estimats com

Sant Joan, o color de les coses i alegria de joventut com el Corpus, o dinars i ballades com la Verge d'agost o be aquella santa nit de Nadal que ho és tot: petó de mare, amor de carn, content de poble i perfum de cuina. Per als socialistes les jornades de dolor: l'aniversari dels penjats a Xicago, la setmana roja, el primer de maig, la setmana tràgica. Una commemoració nostra té sempre regust de funeral. Mai hem convocat al poble per a riure o per a que llenci roses a les senyores en un Corpus làic.

No volem l'art, no volem el luxe, no volem això que anomenen la gràcia — diuen els sindicalistes. — Algú a París — a París, el blasfem — va cridar: «No volem ni tenir cultura.» I és en el llibre, en el diari, a la tribuna, cara a cara, que se'ns diu: «Mentres no arribin les justícies exigides ningú té dret a divertir-se.» Naturalment, el poble, desseguida que pot fa festa. Festa catòlica, perquè no n'hi han d'altres. Entre la verge d'agost i la deessa Raó, no hi troba diferències, que'l divertir-se no admet, com així es fa constar en totes les societats recreatives, discussions polítiques ni religioses.

Avui, els catòlics, ploren. Demà riuràn, cantant: *alleluia!* com una reminiscència del *evohè!* pagà. Es la Pasqua dels cristians que beuen, dancen, i estimen com grecs. A l'endemà, l'Església, si han begut, dançat o estimat massa, els perdona. Per això ha instituit els pecats capitals, un per cada dia i, acabat el sèptim demanar una penitència i tornar a pecar a l'endemà. Per això no tenia raó en Gauthier escrivint que l'humanitat era tan pobre d'imaginació que no havia sabut inventar un octau pecat. Aquest octau pecat és lo prohibit. Avui la promiscuació resulta una acció abominable. L'Església ens dona una nova *frisson* i senten els pecadors l'angunia de lo irredimible. Però demà hi ha musica de gloria, i en el cel la joia del sudari de Jesús voleiant camí del cel. L'Església se'n fa càrrec, estén la mà, dona l'absolució i el pecador de la vigília rega amb vi el xai pasqual, mirant el pit de la dona que's gonfla ressucit de les abstinències. No hi manquen més que Venus i Bacus, presidint la taula catòlica.

Sí, sí, amics, practiquem el cristianisme, mentres el cristianisme practica lo que hauria d'ésser nostre. No fa gaire, un orador catolicíssim afirmava que un bisbe tenia d'ésser sempre un home guapo. Sabia que'l catolicisme entra pels ulls, que és una sensualitat. En canvi nosaltres hem tingut la nostra abadesa en aquella Lluïsa Michel, endolada, lletja i magre: una Nostra Senyora de les Angunies del socialisme. I hem admirat en aquells apòstols de les barbaces ondulants que il·lustren les escobertes de la biblioteca Sempere, quan el propi Sant Pere, mal grat les seves barbes llegendàries, no té cap devot fóra de Roma...

Dissabte de gloria! Caramelles! Què hi fa que sigui l'Església la que'ns convidi a una nit pagana? Sort ne tenim — ho vaig creient així davant de tanta tristesa laica — de l'Església. Sinó no riuríem mai i passariem tots els

dies vivint i menjant amb una desesperant monotonía. Demà l'anyell i la mona pascuals. En mig de tot, per a els que no sofrim l'ombra del capellà, això resulta una mica agradable.

PARADOX

A la voreta del mar

Lector, ¿vols venir amb mi a donar un passeig fins a càn Tunis?

Prenem el tramvia al davant de Santa Mònica i, una vegada hem deixat enrera el Paralelo, la fàbrica d'Electricitat i els dipòsits de carbó, la nostra mirada, lliure de obstacles enutjosos, pot, al fi, estendre's serena sobre la immensa llanura del mar i contemplar embadalida el vuelo fugaz de las aves marinas, tan bellament versifi-

cat per en Camprodón i posat en musica per l'Emili Arrieta.

Guaita, guaita quin espectacle més hermost!... Un vapor que entra, un bergantí que surt, unes barques que busquen la boca del port, després de...

El tramvia s'ha parat.

—Què? Ja som a càn Tunis?

—No. No som en lloc. Però hem de baixar. Estàn fent obres a la carretera, i aquí és precis deixar el cotxe i fer un troç de camí a peu, fins a trobar l'altre tramvia que'ns espera a prop de la línia del ferrocarril.

—Que és molt lluny això?

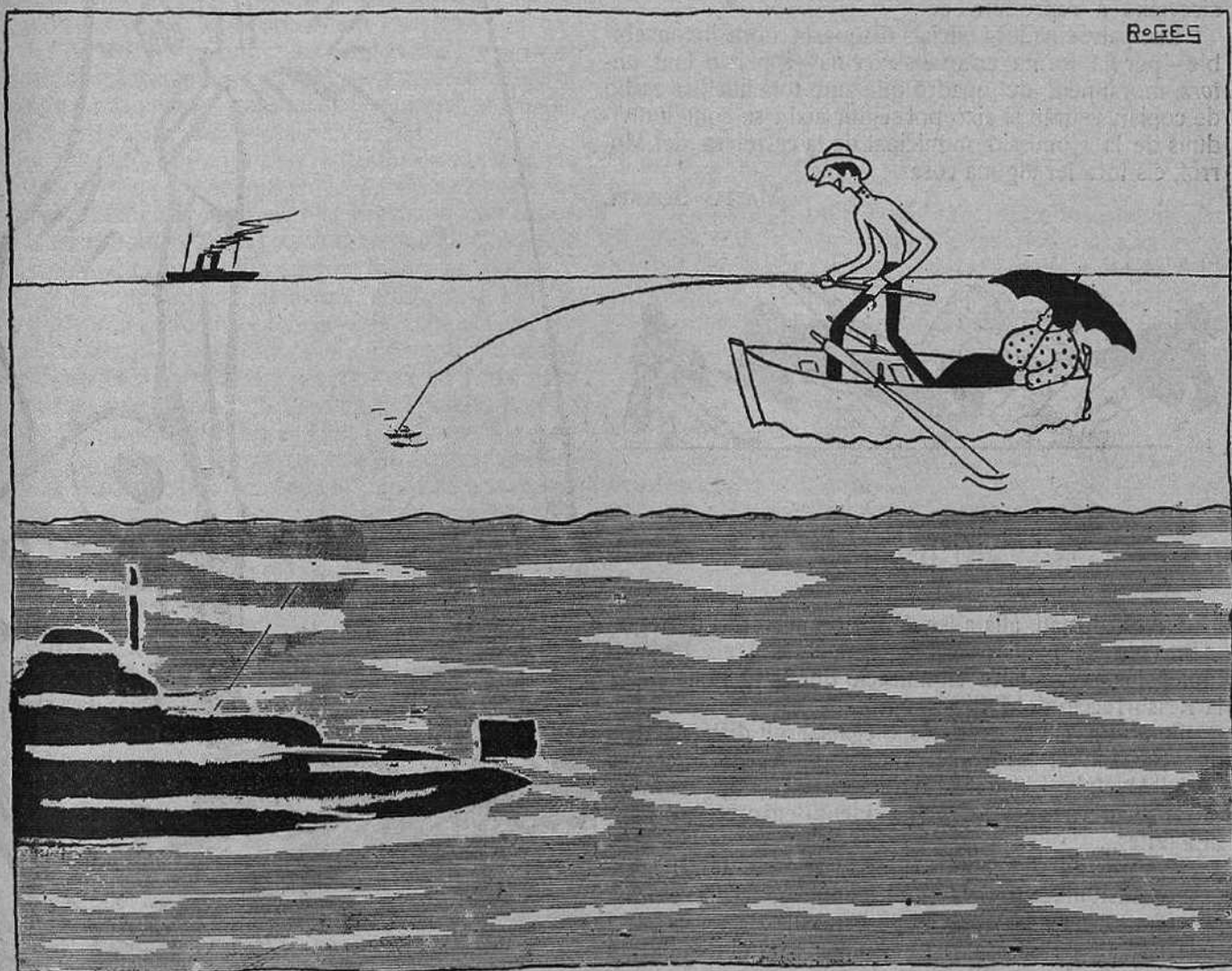
—Cinc o sis cents passos; a la vora de mig kilòmetre.

Aquí el lector s'enfada.

—Valent passeig!—murmura.—Si ho sé, no vinc.

* * *

Sigui com sigui, baixem del tramvia, saltant sobre quatre travesses mal posades, que volen servir de baixador. Ja en terra, hem d'enfilarnos sobre un alt terraplè, del qual per poc ens estimbem. Després, com cabres extraviades, passem per entre vies velles, roques disperses, piles de runa, eines abandonades, carros que carreguen, cavalls que tiren guitzes...

PESCADOR EN TEMPS DE GUERRA

—Nola, això tira molt...

—Deu ésser un pop... Vols que t'ajudi?

El lector ens mira assombrat, no explicant-se com és possible que en una línia, freqüentada com aquella, es dongui un espectacle incivil i es tracti al públic d'una manera tan desconsiderada.

—Doncs això—li dic—ja fa més de quatre mesos que dura. I encara, lo que ara veu no és res, comparat amb lo que succeeix els dies que plou una mica. Passar, llavors, per aquest troç, és recorre un Calvari. Els passatgers relisquen, cauen, s'enfanguen fins als genolls, tropecen amb rocs, amb ferros, amb fustes... Una indignitat, una falta de respecte al públic, que ni al Rif es toleraria.

—I per què no's queixen?

—A qui ens queixarem?... Si'ns dirigim al senyor Foronda, gerent del tramvia, ens girarà les espatlles; si ho diem al governador, ens respondrà que *bueno*; si anem amb l'història a l'alcalde, ens contestarà que ho sent moltíssim...

—Però això és una vergonya...

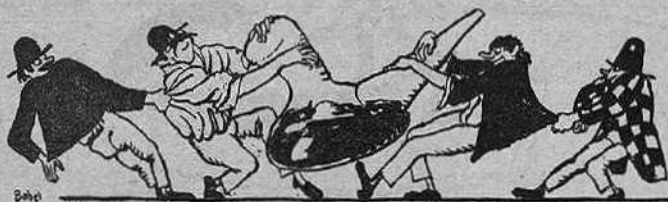
—Sí, senyor; una vergonya, que va començar el dia 23 de novembre de 1914 i que, amb la marxa que porta, promet no estar encara acabada el 23 de novembre de 1915.

—Doncs.....

Lo que aquests punts suspensius volen dir, no me atreixo a reproduir-ho.

Els patrocinadors oficials d'aquesta obra inconcebible—per la forma en que s'executa—i, per lo tant, *autors*, moralment, del quadro que amb tota fidelitat acabo de copiar, veuràn si això pot seguir així i si, com individus de la Comissió municipal de la carretera del Morrot, els toca fer alguna cosa.

[MATÍAS BONAFÉ

Al·leluia!

Demà al matí, allà a les deu, oïrem els trets de reglament. No s'espantin; serà pólvora sola. Trets neutrals inofensius, sense altra significació que la joia oficial per la Ressurrecció del Fill.

Seràn uns espetecs tristos, ofegats, molt diferents dels que esclaten en les fronteres dels pobles bel·ligerants. Serà l'Al·leluia. L'Al·leluia tradicional dels cops de maça i dels sorolls de regadora. Uns «jueus» ensopits, migrats, hipòcrites...

El veritable dissabte de gloria serà, per a nosaltres, el més insignificant dels pobles neutres, el dia en que poguem tornar a comprar el pa barato.

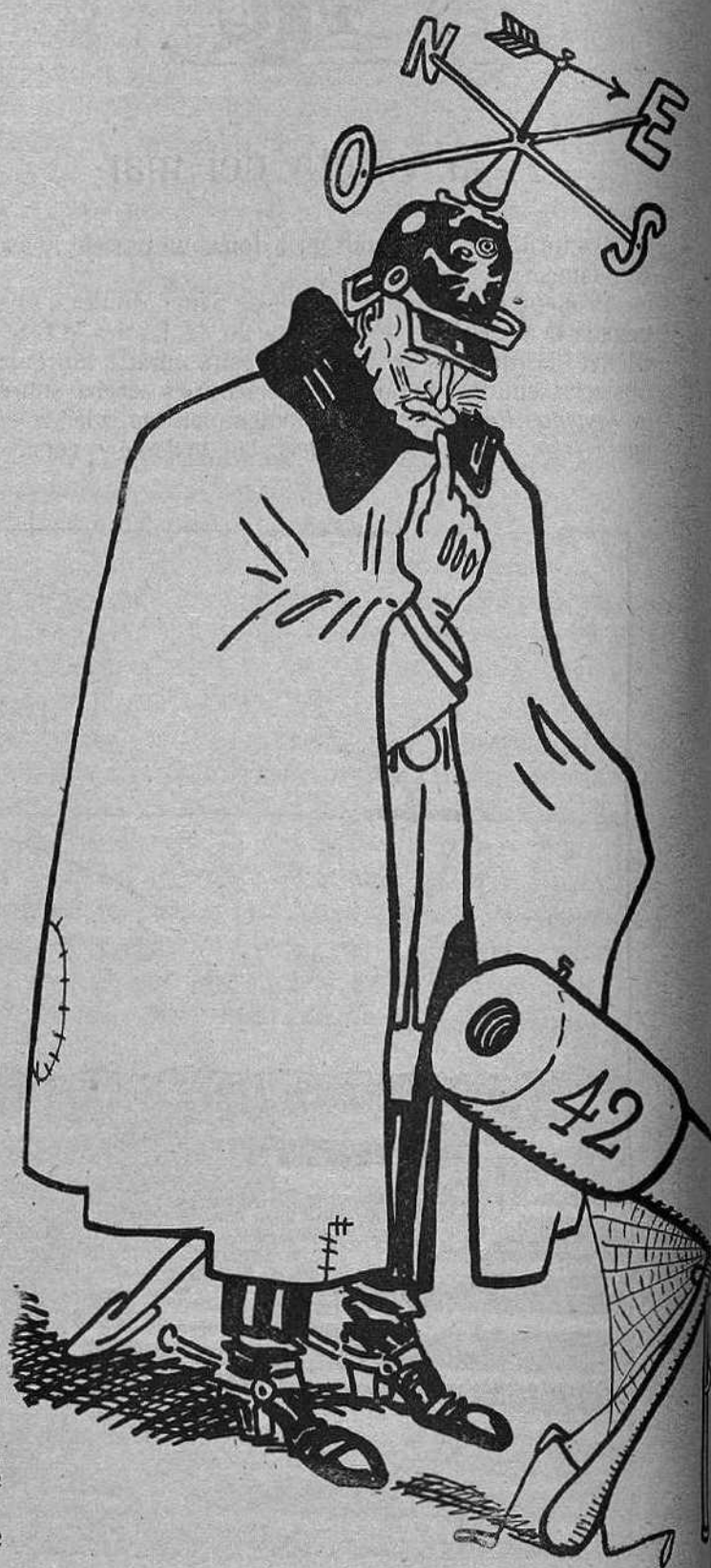
Dissabte de gloria, per a França, serà el dia en que el gran Joffre torni a París victoriós.

Dissabte de gloria, per a Anglaterra, serà el dia en que pugui llicenciar les tropes indies, retornant-les a la seva terra.

Dissabte de gloria, per a Rússia, serà el dia en que les seves naus hagin entrat al port de Constantinoble.

Dissabte de gloria, per a Serbia, serà el dia no llunyà en que el venerable Pere anirà a fer una costellada a Budapest.

Dissabte de gloria, per a Bèlgica, serà el dia en que

SETMANA SANTA

—Llàstima de xarrac espatllat!... Ara que és quan més el necessito!...

el noble rei Albert torni a ésser el primer ciutadà de Brusel·les.

Dissabte de gloria, per a Italia, serà el dia en que es decideixi a trencar la neutralitat a favor de la bona causa.

Dissabte de gloria, per a Alemanya, serà el dia en que els noranta i pico de savis del manifest puguin tornar a menjar pa blanc.

Dissabte de gloria, per al Japó, serà el dia en que a la gran guerra sàpiguen embolicar-hi els Estats Units.

Dissabte de gloria, per a Austria, serà el dia en que la seva carinyosa veïna Alemanya la deixi estar tranquil·la.

Dissabte de gloria, per a l'Humanitat, serà el dia en que's firmi la pau i no resti un sol enemic invasor en terra invadida; dissabte de gloria i dia de Pasqua, tot a la vegada.

I aquell jorn sí que serà sorollosa l'Al·leluia.

XIM

Dijous Sant

La meua propia se diu Josep en femella, és dir Pepa; ja fa quinze anys que'ns casarem com Déu mana, el Senyor ha beneït nostra unió, donant-nos dos fruits de la mateixa. L'Espiridión, el xicot, que porta aquest mal nom per culpa de son padrí que estava enamorat d'aquella ximpleta de George Sand, y la Montserrat.

Tinc quaranta dos anys i en porto set de ventatja a la meua esposa. Aquesta és una senyora una mica reverenda, vui dir revinguda, amb els pits tirats en fòra i tot de sacsons en el coll. Té massa ventre, però això amb una faixa se dissimula; per a el meu gust té massa cul, però hi ha gents que troben que això és una gràcia, i l'altra defecte corporal, que consisteix en una extranya greixor en les cames que fa que no's noti en elles ni genolls ni tornells, no és percibeix, ja que la de casa no s'aixeca les faldilles més que en honra meua i encara gracies.

Per lo exposat, comprendrà l'amic lector, que si alguna cosa de dolent té la meua costella és particular entre nosaltres, però que per exposada al públic és una femella... res, de deixe'm encendre. El mal és que ho sab i se'n vanta i ho llueix.

Servidor en aquestes ocasions de lluïment personal, té de fer-li de Cirineu, ajudant-la a portar la creu de la seva bellesa, ai! una mica atrotinada. El dia en que més pateixo és el Dijous Sant, que ella tria com si fós en commemoració de lo que patí el tal Simón, per passejar-me o per a que jo la passegi per els carrers i carrerons de Barcelona.

La noia és molt petita i no destorba, i al noi no sé com s'ho arregla, però quan arriben aquest festivals sempre és a casa la padrina, on aprent a robar fruita i a trencar-se la testa a cops de roc.

En tal dia com avui la senyora ve a cercar-me al despatx; un despatx del qual tinc la firma i la confiança, i, certament, sinó és per fer omplir d'aigua la boca dels meritoris i recreiar la mirada del principal, no sé pas que hi vé a fer.

Arriba i me repta perque no hi anat a càl barber, li

—Ha bajado al redondel, ha intentat una «verónica»... y aquí tiene V. al Ecce-homo.

contesto que ja hi vaig i me contesta que cuiti o que faré tart.

L'obeeixo, arribo a casa i allí me trobo amb menjar de peix i amb el vestit de cerimonia ja posat a sobre el llit. Es l'únic dia de l'any en que la dona me col·loca ella mateixa els indispensables a la camisa.

Dino amb una esgarrapada, millor, ella me engorja el menjar i quan vaig a encendre el puro, me diu:

—Puro?

—Sí.

—L'hauràs de llençar.

—Però, que trenca la barreja això? El fumar no és promiscuar.

—Pot-ser vols entrar als monuments fumant com una locomotora.

—No, noia, no. Jo sé guardar el degut respecte a les coses santes.

I alça, Baldomero, cigarrets de paper, dejuni de carn i dejuni de tabac i cilici de levita i berret de copa alta i torment de senyora ben arrepenjada al braç.

I comencem a començar. Jesuïtes, un monument sever; Sant Francesc, un monument que fa riure; Santa Agna, allò sembla a càn grimegia; Betlem, no pots passar del Sant Crist, però aquest és miraculós; els Angels, sembla una gola de llop; Sant Agustí, és massa gran; el Pi, ja no sé ni on soc; la Catedral, an aquell Laguarda!... però ja és mort; Sant Just, Santa Maria, Capella de Marcús, Agonitzants, Sant Pere, els Agustins, Reparadores.

Mare de Déu! Arribo a casa sense saber lo que'm faig, assedegat, amb un ram de farigola col·locat en el copa alta.

MONI

El "Glosari" de'n Xarau

Decididament la tinta alemanya no arriba, i, més decididament encara, les gents se cansen d'esperar que surti el cèlebre *Glosari* i demostren la seva impaciència venint a la botiga a fer-nos, no la llesca—perquè això mai—però sí a posar-nos frisoços.

D. Antoni, que és un editor que per complaure als parroquians imprimiria, no ja amb tinta sinó amb sang de les seves venes i amb la dels seus fills i la dels escriptors de la casa, no s'ha abatut i la tinta que no pogué arribar d'Alemanya arribarà de França i encara serà millor i al·l més cara.

Però res hi fa. Tinta bona i al·liada, i el llibre al carrer desseguida. Amén.

Del Jardí dels humoristes

UN GRAN RECORD

Fou l'endemà de casat que li vingué aquesta gran passió per la bicicleta. I per si un dia es projectava una carrera París-Pekín, no parava d'entrenar-se desesperadament. La seva dona sofria al veure'l entregat amb tal deliri al sport del bicicle, però al cap-d'avall, per això, s'estimava més que la *corrés* per les carreteres que no pels llocs de perdició.

Un dia el nostre home va despertar-se preocupat.

—Porta'm la bicicleta, noia.

—I ara!... que'ts boig?... Encara t'has de vestir, i ja vols la màquina?

—Precisament. He arribat a un punt en el domini del meu sport que vui veure si és possible vestir-se, rentar-se, menjar, fer tota una jornada domèstica montat en bicicleta. Ho vaig a provar, i, si en surto victoriós, em consideraré el campió del món.

I davant de la dona i la criada, que s'esqueixaven de riure, va començar a posar-se els mitjons, les calces, les sabates, etc., damunt de la màquina. Com que'l bicicle no tenia secrets ni misteris per ell, tot li sortia a meravella; i es rentà i es pentinà sense baixar del caballet de fil-ferro. De l'arcova va anar a la cuina, de la cuina al menjador; allí va esmorzar; després va passar tot el corredor amb gran velocitat, fent sonar la bocina; i entrà al despatx i treballà fins al mig dia sempre montat dalt del petit triangle de cuir. I així va dinar, i així va passar tota la tarde, i al arribar el vespre, després de sopar, com la seva dona es posés a tocar el piano, ell va fer filigranes de resistència i d'obstacles entre'ls mobles del saló.

Finalment, allà a les dotze de la nit, suat, anhelant, bategant-li el pit de joia per l'èxit de la jornada, va precipitar-se amb la bicicleta a dins de l'arcova.

—Has guanyat, noi—va dir-li la seva dona. Ja pots baixar de la màquina.

—No encara!—respongué ell.

I amb tota naturalitat afegí, despullant-se:

—Au, maca, fica't al llit, i fes-m'hi puesto per a mi i per a la bicicleta.

Les dones són indulgents amb els marits, indulgents, pacients i enginyoses. I la dona del heroe ho degué ésser tant, aquella nit, que'l marit l'endemà exclamava satisfet: —He batut el gran record! Soc el rei dels biciclistes.

CAPUS

ESPURNES DE LA GUERRA

Els que prediquen la pau, ara, desde que hi ha guerra, ens fan l'efecte còmic dels que donen consells als toreros des de'l públic o des de la barrera.

—No vos baralleu! Sigueu germans! Sigueu homes! No vos exposeu! No tireu, que hi ha gent! Abraceu-vos!—van cridant en el desert, entre'ls sorolls de les batalles.—*Sigueu filòsops! Sigueu humanitaris! Penseu amb l'unitat moral! Tots sou fills de la Cultura!*—van dient per a descompartir-los, i els pobres que van lluitant ni'ls senten ni'ls volen sentir.

Quan era hora de cridar era abans; ara ja han fet tart. Era quan veien armar els exèrcits; quan veien construir canons; quan veien llençar vaixells; quan veien esmolar les armes, aquelles armes que's figuraven que havien de servir per a fer imperis; quan eren militaristes; quan jugaven als soldats; quan arruinaven els pobles amb les contribucions de guerra i quan beneten les banderes.

Aquestes banderes i aquests canons, ja's podien figurar que no'ls construïen per a fer maniobres, ni es podien pensar que les bales les fessin per anar a la parada. Ja's podien creure, els imperialistes, que la guerra imperial no era per a defensar la patria sinó per a atacar la dels altres. S'ho podien pensar, però encoratjaven, i avui que serveixen les armes per a lo que anaven destinades, és el moment que van cridant: *Pròu! No haviem de fer cas de les prediques que vos havíem fet aleshores! Deixeu les eines de fer-vos mal i creieu als filòsops que vos volen bé... des de casa.*

Qui no la desitja la santa pau! Fins els que lluiten desesperats diu que lluiten per obtenir-la! Els que l'havien predicat sempre, com en Tolstoi i altres apòstols, quasi passaven per beneïts, i els que l'havien encoratjada, creant els exèrcits per l'ordre, són els pacifistes d'avui.

Se n'han tornat tart, de pacifistes, i han trobat una nova excusa: la de declarar-se neutrals.

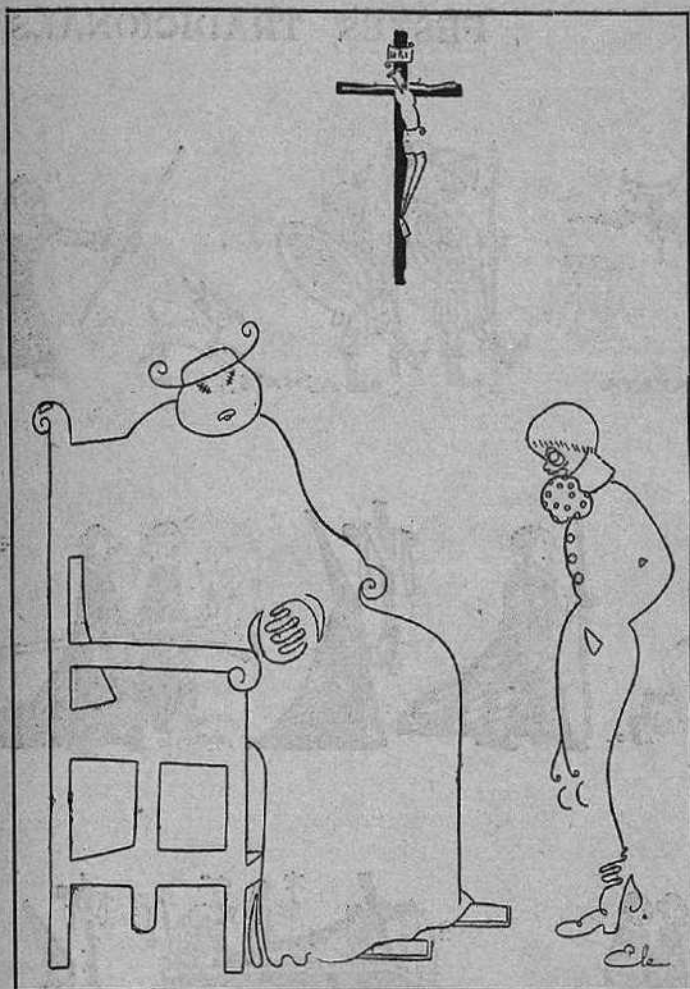
Els militaristes del passat es diuen neutrals. Déu els guï i Déu els perdoni el mal que van fer i els dongui una mica de lògica ja que no tenen conseqüència!

Aquests pacifistes d'avui hi haurà un dia que triomfaràn. Quan no quedin joves vius, ni pobles sencers, ni municions, i els caiguin les armes dels dits, ells diràn: *Ja'ns han escoltat! La nostra unió els ha convençut. Per fi els pobles ens fan cabal... i tornaran a treballar per la Cultura moderna; que voldrà dir fer més canons i més vaixells i més grans exèrcits, i pot-ser fins hi haurà qui se'ls cregui.*

I malhauradament la pau sols es pot assolir amb la guerra, i sols es pot obtenir guanyant els que no la volen tenir.

El donar consells ja no és perdre el temps. Es tenir ganes de perdre'l.

XARAU

—I per què aquest any no m'has portat el ciri?

—Per què?... Perque l'any passat me'l va trobar massa curt i massa prim.

Demà estrenen *Las Píldoras del Diablo*, al «Principal».
Demà passat, al «Liceo», la Barrientos estrenarà *Lakmée*.
Demà, a «Novedades», estrenen una cosa que se'n diu *Plastic Films*.

Demà, al «Español», debuten en Calvo i en Vico.

Demà, al «Nuevo», fan *Una orgia en Babilonia*. Babilonios!

Demà, al «Cómico», fan *Maniobres de nit*.

Demà, la Jordi, debuta al «Soriano».

Demà, al «Tivoli», faràn les forces els dirigits per un tal M. Rancy.

Demà...

Demà m'afeitaràs.

M. R.

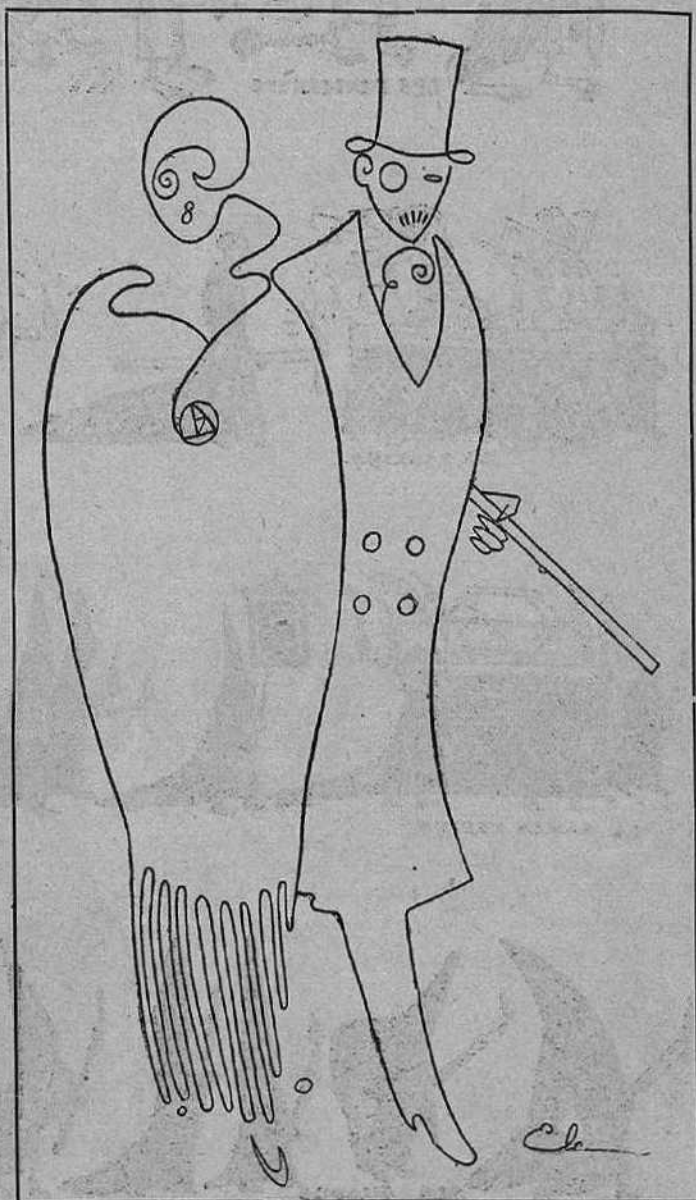
El dia 25, se corregueren braus de don Felip Pau Romani, que, com tots els que surten d'aquella casa, foren durs de potes i no volien morir-se. Dels destres, qui millor quedà

fou el Marxener, tant amb el drap, com amb l'estoc, com en la lluita greco-romana que sostingué amb el seu company Giménez, però el qui se la carregà fou el pobre Tell, a qui, en comptes de dos, ni tocaren quatre. L'al·ludit Giménez ne sortí amb una punxada al coll i una pal·liça que li proporcionaren entre'l brau i el Marxener.

Diumenge de Rams, engegaren uns torets molt bufons, de don Patrici. Encarregats d'occir-los eren el Gall (no el del Lyon, eh?), en Josepet Meravella i en Saleri.

La gent s'enfadà molt amb el Gall, i un servidor trobò que no va tenir raó. L'home es veu que quan se posa a fer-ho malament vol quedar bé, i s'ha de confessar que, dintre'l genre, va quedar meravellosament. Res, que no's pot explicar. Mirin que n'he vist de gent acagarrinada en la plaça, però com en Rafel, diumenge, cap. Oh!, aquell burxar a la panxa, embestint a la bestia per la qua. En fi, que, en el meu humil concepte, la mort del quart toro, valia les sis pessetes. Ni ell mateix és capaç de tornar a fer-ho.

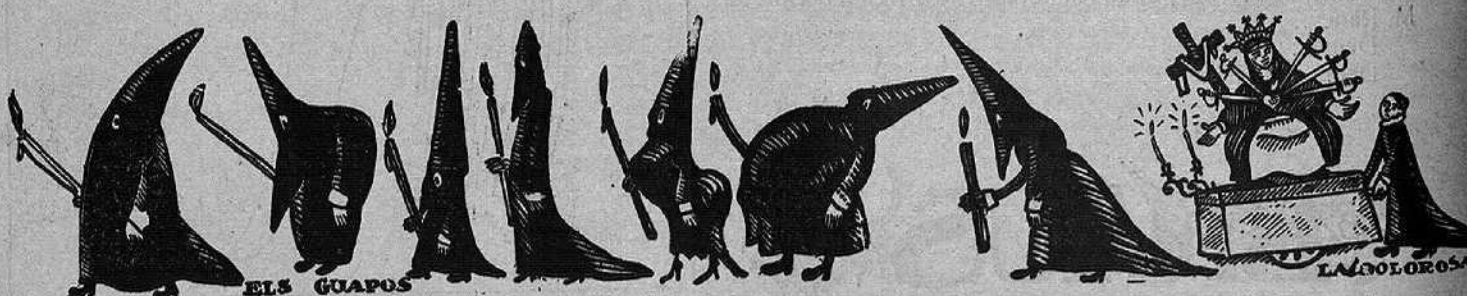
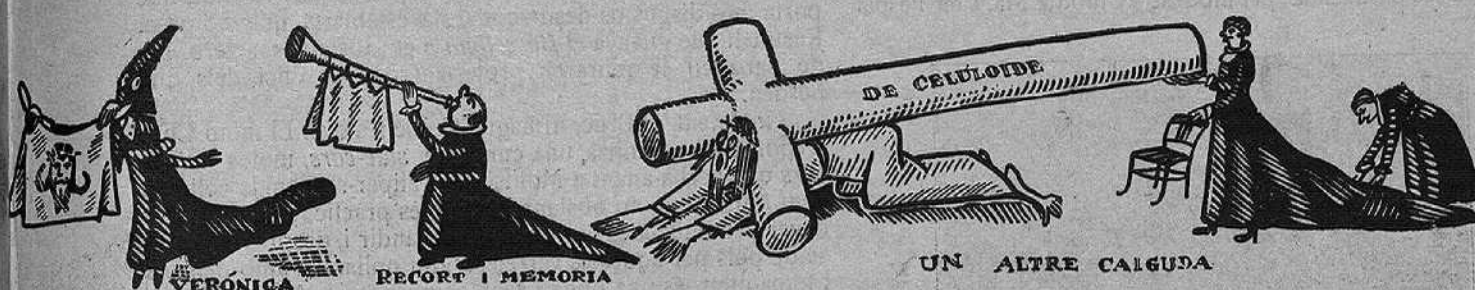
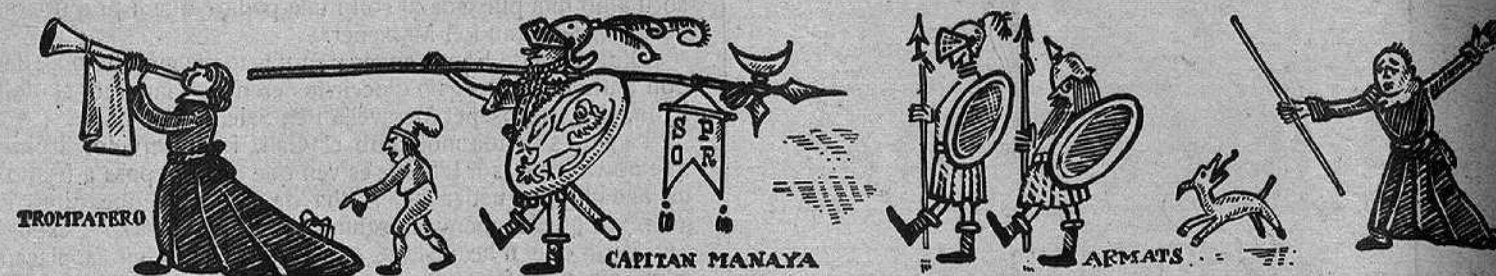
Perfectament, en Josepet Meravella, ens demostrà, amb les banderetes a la mà, que'l banderetejador que com ell bandereteja, bon banderetejador serà. Quins parells els del quint brau! quin parell el del segon! Les veròniques, an

—Si ara dugués una mantellineta, aniríem a seguir monuments.

—Una mantellineta vols?... Vina amb mi al «Lyon d'or».

FESTES TRADICIONALS DE LA SANTA MARE ESGLESIA

La clàssica processó del Divendres Sant, tal com se celebra en alguns pobles de la costa catalana

aquest, de primera, i la feina de crossa, també bona; ara, la punxada, no. En canvi, en el quint, tant bò fou el treball amb la crossa com amb l'espasa.

En Saleri té molt bona voluntat i lluirà en corregudes on no se les tingui d'haver amb aquestes pintes. Lo que hi ha és que és incapaç de fer-ho tant malament o tant bé com ells. Per això se necessita un art, uns coneixements i una barra que ell no té.

Dels peons, en Llenquetes de pernil, en Blanquet i l'Angelet.

Dels picadors, en Salfat, en Pi i l'Aragonès.

Dels raus, cap.

AIXELLETA

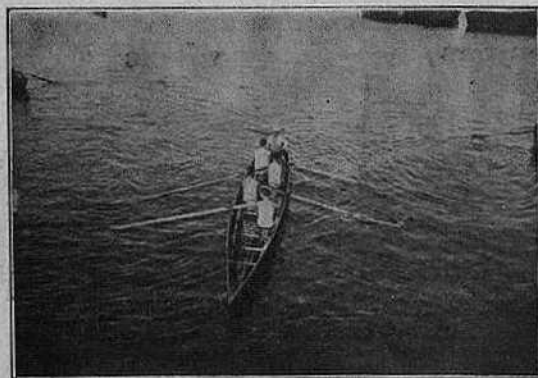
Aquests dependents del Centre de la A, de la I, i de la C, etc., ens van resultant uns nàutics de punta. Així com en el foot-ball no s'han arribat a obrir pas entre els nostres aficionats a les puntades de peu, en canvi en l'art de la marina han prè una empenta que fa goig.

La tasca realitzada pel modest «Club de Mar» en l'espai

Cerimonia de botar-se a l'alguà la nova embarcació

d'un any que porta de constituït, és encoratjadora. No solament han progressat en la part de vela, comptant ja amb prop d'una dotzena de iats petits i grossos, sinó que en el rem, s'estàn posant en lloc preeminent en embarcacions fines i en bogadors forçuts i esperem que encara aniran més lluny, car voluntat i constància no'ls hi manquen.

El nou «Iol» Monturiol, del «C. A. de D. del C. i de la I.»

Diumenge passat presenciàrem la botadura del nou iol que han adquirit a Livorno, un iol molt caio, molt fi de línies i que *salla* com un desesperat. Per a honorar a un inventor català, avui injustament oblidat, l'han batejat amb el nom de *Monturiol* i una néta d'aquest gran inventor rompé en la proa de l'embarcació la tradicional botella de xampany. L'acte senzill i sense aparatositats, se celebrà, no obstant, amb la concurrència de tots aquests bons xicots que han d'ésser els campions de demà si la sort i els punys no'ls fallen.

Naturalment, amb motiu d'aquest acte, no's celebrà la regata de cinc kilòmetres, copa Matagalls, anunciada, ajornant-se per a avui i diumenge que ve les dues primeres proves.

El R. C. Marítim també s'espavila amb vistes al proper campionat d'Espanya. Diumenge passat feu regates de iols per a debutants, però quins debutants, fills meus! El que menys ha corregut dues o tres dotzenes de regates. Guanyà el *Barcino* amb una tripulació formada pels alemanys. Nosaltres que, com és sabut, som francòfils, sentim que hagin guanyat aquests súbdits del Kaisser i sentiríem encara més que acabessin per representar al «Club» en el Campionat d'Espanya, cosa probable.

Amb tant parlar de mar aquesta crònica va resultant bastant aigualida. Girem doncs full i parlem de coses d'en terra.

Mentres s'espera els partits de foot-ball amb l'*Atletic* de Bilbao, el *Barcelona* (reserva) se les espinyà, diumenge passat, amb el *Sabadell*. Hi hagué de tot: empentes, trabetes, i invasió del camp pel *soberano*, que, en aquest cas com en altres, demostrà molt poca corretja. No cal dir que les elatellades entre'ls sabadellistes i els barcelonistes abundaren, emperò, com que estem a la primavera i les sangs fan moviment, era de preveure. I tot per una copa, la Copa Valentí, que porta més disgustos desde que està establerta que no pesa. Resultat: que guanyà el *Barcelona* per dos goals a zero. Els de *Sabadell* se retiraren protestant, que és ofici dels que perden.

Finalment, al Bruc, hi hagué també festival. El moto Club Deportivo hi organitzà una cursa de *side-cars*, motos i *cicle-cars* que acabà anant a Montserrat a atipar-se, com la colla de Sant Mús. Això, no obstant, és lo més pràctic, car el primer dever del ciutadà és no deixar-se decandir i, després d'atipar-se de pols per aquestes carreteres, un pollastret amb pebrots i tomaquets, és una bona i sana compensació. Al tanto!

HIP

Rareses

La crònica judicial revela, devegades, coses divertidíssimes.

Dies enrera, en la nostra Audiència, va celebrar-se un judici, curiós per dos conceptes: per la naturalesa del fet que va ocasionar-lo i pel silenci incomprensible que sobre ell han guardat els diaris de Barcelona.

¿Per què, els cronistes judicials, que tot ho expliquen i tot ho comenten, no n'han dit res?

No serà, a bon segur, perquè l'assumpte no valgui la pena.

Judiquin vostès mateixos.

La qüestió que'l tribunal havia de resoldre era, segons sembla, un judici executiu motivat per un deute de certa importància.

I... diu l'informador que'ns dona la notícia:

«Al celebrarse la vista, el abogado defensor del ejecutado pidió la suspensión del acto, fundado en que nada debía su cliente, pues las letras motivo del juicio constituían el pago de una cantidad que había exigido un concejal para conceder un puesto de venta en un mercado...»

¿Veritat que la cosa comença a interessar-los?... Un lloc en un mercat, una quantitat exigida, un concejal, unes lletres...

Però... no està tot acabat, encara. Segueix dient el nostre informador:

«De los datos recogidos, resulta que el ejecutado entregó cinco mil pesetas en metálico y siete mil en letras para obtener un puesto de venta en el Mercado de la Boquería, y no sólo no ha conseguido lo que se proponía, sino que tampoco le ha sido devuelto el dinero anticipado y aún se ha visto obligado a satisfacer las letras aceptadas.»

Han sentit?... L'enormitat dels fets és tant visible que no necessitem posar-la de relleu. Per a concedir un lloc en un mercat, un regidor de Barcelona ha demanat dotze mil pesetes!...

Punt. Ni una palabra más.

—I això — preguntarà el lector — d'on ho ha tret vostè?

—D'on?... D'un diari de Madrid.

Sí, senyors. Avui, si els ciutadans barcelonins volem saber lo que passa a casa nostra, no tenim més remei que valdre'ns de les informacions dels diaris madrilenys.

¿Pot donar-se rarsa més estranya?

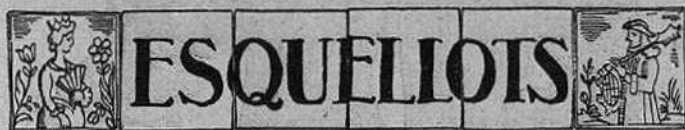
Els diaris d'allí, explicant-ho tot; els diaris d'aquí, callant com uns morts.

Per què serà?

Diguem amb Virgili:

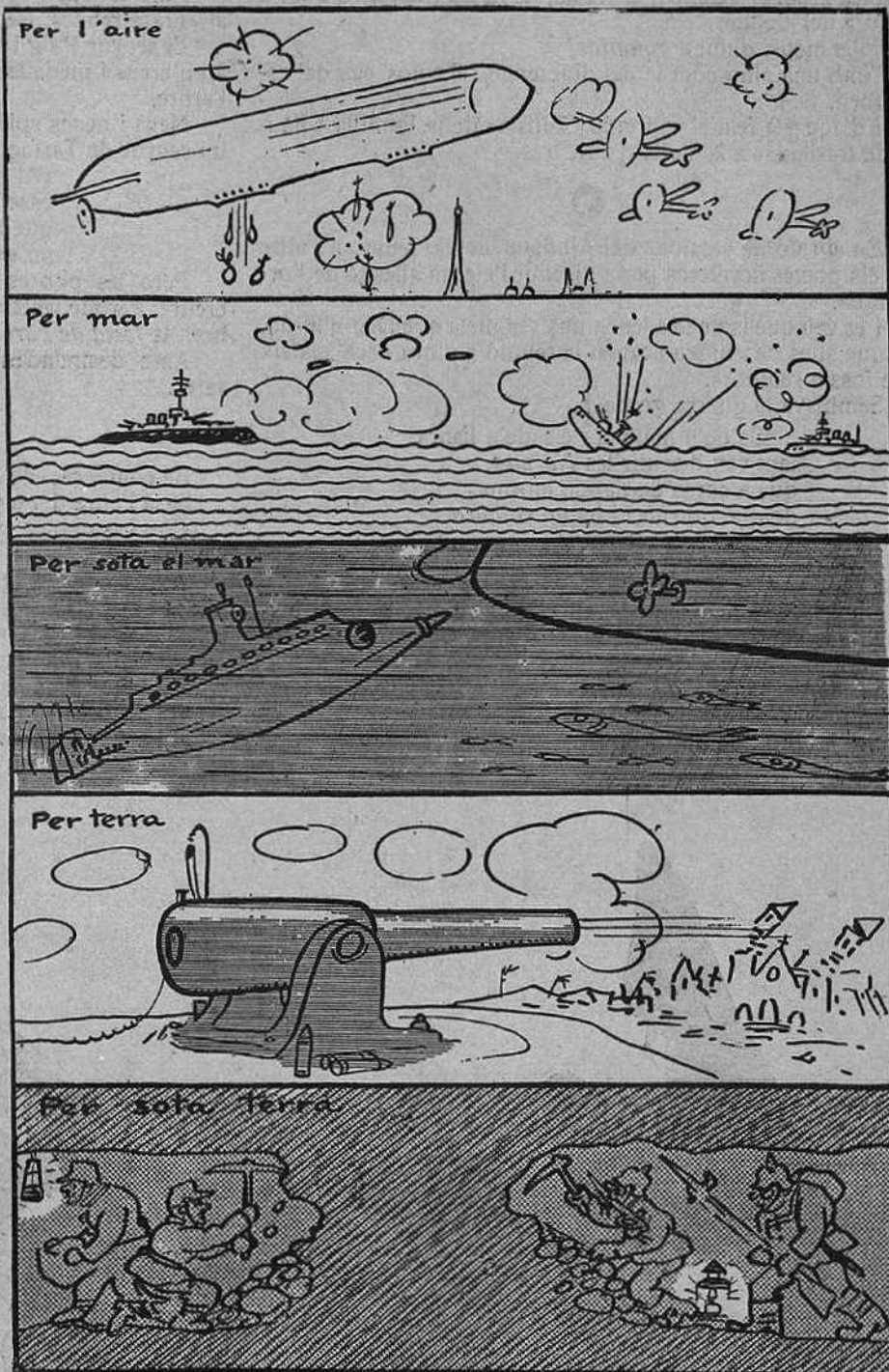
Felix qui potuit rerum cognoscere causas!

MITU

En *Xenius*, en un glosari, pregunta an en Violet:

«Oh, Violet! Jo no sé què cosa hauràn respost a la vostra pregunta els nostres semites... marxants de paisatges cursis amb jardinet tristos per col·locar-vos al vostre Museu del Luxemburg...»

El cel, el mar i la terra,
dominats per «la gran guerra».

L'únic de la nostra terra que té paisatges *cursis* i *tristos* és en Rusiñol, i en Rusiñol respon:

Que aquests paisatges ja són al Luxemburg molt abans que en *Xenius* escrivís el seu glosari; que en Rusiñol no podia pensar mai, quan els hi varen comprar, que pogués posar se al costat de França quan vingués la guerra; i que no fa com en *Xenius*, que mira *filosòficament* el calaix del pa de la Mancomunitat per a treure el profit que sia, cobrant, com diuen els castellans, *por diversos conceptos*.

En Rusiñol, quan defensa una causa, no cobra *por diversos* ni per cap concepte.

Segons els catedràtics del toreig, diumenge passat, en

Gómez gran, el «Gallo», el Kalifa, el Dios-Padre, va estar a l'altura del betum.

Fills meus, quines *espantàs!*

Amb una altra com la del diumenge, el colós cau del escambell.

I d'aquesta feta el «Círculo Gallista» de la Rambla s'haurà de traslladar a la Volta d'en Cirés.

En el saló de sessions del Ajuntament es reuniren l'altre dia els poetes floralescs per a discutir l'eterna qüestió de l'ortografia.

I es veu que'ls poetes tenen una sangüeta que Déu-n'hi-dó, perquè si es descuiden acaben la reunió a pinya seca mateix que fossin regidors.

Semblava la guerra *grupeia*.

Els de'n Matheu i els de'n Fabra
tant van discutir les *Normes*,
que a copia de dar-se mormes
de què que no hi ha un *calabra*.

Dijous que vé començarà, a l'«Auditorium», el cicle històric de la comedia catalana, organitzat per la revista *El Teatre Català*.

Es representaran *La Dida*, d'en Pitara, i *El virolet de Sant Guim*, d'en Vidal i Valenciano.

Qui ho diu que no respira?

Amb tot l'*aparato* de costum, va celebrar-se, diumenge, al «Frare-Blanc», (sempre'l clerol!), la fastuosa festa de l'arbre.

El senyor Puig i Valls, tot mudat, unes quantes autoritats amb creus i medalles, i un reguitzell de mainada festejant a l'arbre.

Nens i nenes aplaudiren molt uns versos que improvisà un senyor de Tarragona:

«Al buen árbol respetad;
cese tan inícuo exceso,
que en la saña y la maldad
no encontraréis el progreso.»

Però les pobres criatures ja no saben on van ni a qui creure. Perque veuen de la manera que'ls homes grans celebren la *festa de l'arbre* en els boscos de l'Argonne.

Amb destrallades organitzades i fent tions per a les trinxeres.

Bé comença, enguany, l'hermosa Primavera!

Deia l'altre dia un diari:

«Per assumptes particulars i amb el propòsit de recorre diverses nacions, ha sortit de Barcelona don Joan Pich.»

Això, traduït al llenguatge pràctic, vol dir que durant un temps bastant llarg no'ns veurem obligats a llegir diàriament en els periòdics les inevitables gazetilles que tot-hom coneix:

»El señor Pich ha conferenciado...

»El señor Pich ha recorrido...

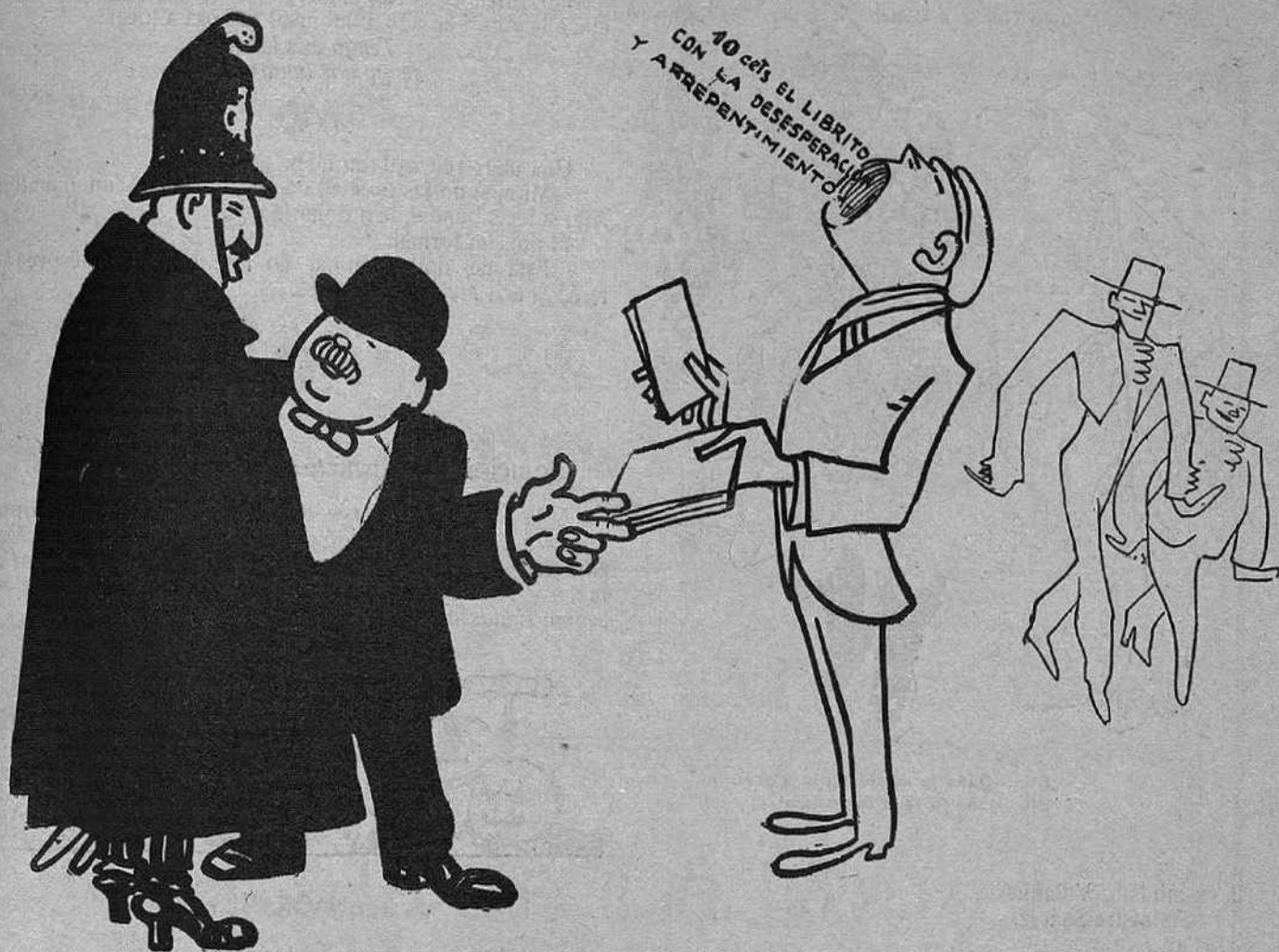
»El señor Pich ha dispuesto...

»El señor Pich ha asegurado...

ELS FILOSOPS RESIGNATS

—Mentida, donal... No subsistim nosaltres?... Doncs encara hi han subsistències.

DESPRÉS DEL FRACÀS

— Escolti, que sab per qui ho diu això aquest?
— Por el Gallo, segurament.

«El señor Pich ha negado...
«El señor Pich ha prometido...»
De viatge... i per diverses nacions!...
Quin descans, per l'ànima atribulada!...

No't sembla, estimat lector,
que, des d'aquest dolç moment,
és més blau el firmament
y se respira mejor?

Amigo, no tenim poc cremat al *Diluvio*, per la gracia de Déu!...

Perque una entitat científica s'ha atrevit a posar en dubte la bondat de certes aigües que uns quants frescos volien fer comprar a la ciutat, l'inefable diari surt fet un basilisc i diu que això és lo mateix que posar bombes, i demana al governador que tanqui la corporació de referencia i faci ficar a la presó als seus individus.

Ja veuen si tira el negoci de les aigües de Dos-Rius.

Lo sensible, per l'orgue de les *señoritas*, és que per aquesta vegada ha fet salat.

Malgrat les presons i a pesar de les bombes, l'hermosa combinació que amb tant carinyo treballaven els desinteressats dos-riuistes, se'n ha anat a passeig.

Què hi farem! No tot han d'ésser Unions d'Empresaris de Pompes fúnebres!...

Serà un altre dia, germà.

La conferencia que'l popular actor don Joaquim Montero pronunciarà, avui, en el local social de l'«Associació Montero», Aribau, 21, interior, versarà sobre'l tema *L'afició al teatre*.

Els tickets per a assistir al banquet-homenatge, estan en venda, al preu de cinc pessetes, en els llocs següents:

Cafè del Teatre Novetats.—Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20.—Llibreria Bonavía i Durán, Boqueria, 20. *El Teatre Català*, Portaferrixa, 21.—Societat d'artistes lírics i dramàtics, Sant Pau, 85.—Mundial Palace; i en el hostatge social, Aribau, 21, interior.

El cèlebre pintor don Hermen Anglada, inaugurarà aviat una exposició de les seves pintures en el saló de la Reina Regent i adjunts, que l'Ajuntament ha cedit a tal objecte.

Les teles que s'exposaran són les últimes pintades per l'artista i aquelles altres que tan gran èxit obtingueren en l'Exposició Internacional de Venècia.

L'entrada serà pagant, destinant-se els beneficis a socórrer a les viudes i orfes dels artistes francesos morts en la guerra actual.

No dubtem que un gran èxit en tots sentits coronarà la generosa iniciativa del nostre paísà i amic.

La setmana passada vàrem estar de sort, els barcelonins. En l'espai de quatre dies vam tenir a casa nostra dos ex-ministres:

Ella.—Quan jo semblava la Tórtola...
Ell.—Quan jo feia de bohemí...

L'ex-ministre Villanueva.
I l'ex-ministre Suárez.
Dos ex...
Quasi un fàstic!

Alguns radicals demanen an en Lerroux que en les vinentes eleccions no inclogui entre'ls candidats a cap senyor que hagi estat regidor de deu anys a aquesta part.

Diu que no volen gent gastada.

Però això són falornies.

Nosaltres coneixem molts que han sigut regidors, i de deu anys an aquesta part... encara no se'ls han gastat tots.

La qüestió del trànsit rodat durant els dies sants, va ésser, com cada any, causa de raons al Consistori.

Els negres, vinga estirar la corda de l'intransigència; els rojos, vinga cantar himnes a la llibertat.

I vinguen baralles!

Però en Boladeres, especie de Kaiser de celuloide, ho ha fet tant bé, que'ls ha deixat discutir i després ha manat que's fes la seva santa voluntat.

Per això tan se valia no barallar-se.

A la porta de cà la Ciutat.

—El senyor Ribé?

—No hi és.

—Ja! Deu estar ocupat fent gràfics sanitaris i estadístiques aquàtiques...

—No, senyor. Se'n ha anat amb el senyor Pich, a passejar per França, Italia, Suïça i Alemanya.

—Bé!... L'un dia, els gràfics; l'altre dia, en Pich. I la guardia urbana, doncs?

No se sent la resposta.

Ho priva el soroll d'un piano de manubri que s'atura allà a la vora i en aquell moment se posa a tocar:

*Tengo dos lunares...
tengo dos lunares...*

Una mare renya al seu fill.

—Mira, si no fas bondat, no més te donaré un panellet...

Ara, si fecis bondat, te'n donaria dos.

El noi, tot formal:

—Està bé; doncs primer no faré bondat i després en faré..., i així me'n donaràs tres.

Solucions als trenca-caps del número 1886

A la targeta: *La verge del mar*.—A l'anagrama primer: *Gafarró-Garrofa*.—Al segon: *Agost-Gasto*.—Al tercer: *Martí-Marit*.—Al quart: *Animal-Làmina*.—Al quint: *Ompla-Plo-ma*.—Al sext: *Diràn-Dinar*.—Al Jeroglífic primer: *Asia*.—Al segon: *Endossos*.

ANAGRAMES

I

(amb musica del VEN Y VEN)

Berenant juntets a l'hort,
amb la dona i la mainada,
dessota d'una gran ombra
que hi nia
molt fresca i molt regalada.
Total—digué la—*Tot*
quin *tota* més hermos penja
d'aquella ufanosa parra,
Juanitu;

la nena, amb els ulls s'el menja.

J. Mestres.

II

Cada dia l' *tot* Marsal
fa tres hores de *total*.

Joan Rocabert

TARGETA

B. ANGEL

Tona

Formar amb aquestes lletres, degudament combinades, el títol d'un drama català.

Paquitu del Pitu

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Obras del renombrado

SAMUEL SMILES

Traducción de G. NÚÑEZ DE PRADO

El deber Un tomo 8.º cartonné Ptas. 1'50

El ahorro Un tomo 8.º cartonné » 1'50

¡Ayúdate! Un tomo 8.º cartonné » 1'50

El carácter Un tomo 8.º cartonné » 1'50

SANTIAGO RUSIÑOL

El català de "La Mancha"

NOVELA

Un tomo 8.º imprès sobre paper de fil marca «Guarro»

4 pessetes

TALISMAN DE FELICIDAD
LA CLAVE DEL ÉXITO

Un tomo

Ptas. 3

JUAN PUJOL

:: DE LONDRES
A FLANDES ::

Con el ejército alemán en Bélgica

Un tomo

Ptas. 3'50

Obras de HENRY GEORGE

Protección o libre cambio

Un tomo

Pesetas 6

La condición del trabajo

Un tomo

Pesetas 2'50

La cuestión de la Tierra

Un tomo

Pesetas 3'50

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

EL PROBLEMA DE LES SUBSISTENCIES

—I doncs què't creies?... Que s'havia acabat, el dejuni?
—Vés!... Vés, monstre, què'm fas més por que goig!...